

Översyn av buffertfonderna

Finansmarknadsminister Niklas Wykman
Departementsråd och utredare Tord Gransbo
17 juni 2024

Bakgrund

- Skapa så goda förutsättningar som möjligt för bra pensioner.
- Tillvarata skattebetalarnas pengar på bästa möjliga sätt.
- Regelverket för AP-fonderna tillkom för över 20 år sedan.
- Mycket har hänt sedan dess varför det nu är lämpligt att göra en översyn.

Uppdraget i korthet

- Se över AP-fondernas verksamhet för att effektivisera förvaltningen av pensionsfonderna, med särskilt fokus på de s.k. buffertfonderna Första–Fjärde och Sjätte AP-fonderna.
- Hur Sjätte AP-fonden på ett lämpligt sätt kan integreras i systemet med buffertfonder och stordriftsfördelar utnyttjas.
- Hur de tre stockholmsbaserade buffertfonderna kan öka stordriftsfördelarna; exempelvis att tre fonder konsolideras till två.

Modernisering av AP-fonderna genom

- Ett mer kraftfullt utnyttjande av stordriftsfördelarna i systemet
  - Bättre utnyttjande av Sjätte AP-fondens (Göteborg) specialistkompetens i högavkastande onoterade aktier
  - Ökad kostnadseffektivitet och tillvaratagande av kompetenssynergier genom att dra på skalfördelarna i stockholmsfonderna
- Mer fokuserade och effektiva styrelser
- Ökad transparens och insyn: tydligare redovisning av illikvida tillgångar
- En effektivare och förenklad administration

Göteborg

Integrering av Sjätte AP-fonden i systemet och bättre utnyttjande specialistkompetensen: två alternativ

Grund: Två AP-fonder av väldigt olika karaktär: mål/placeringsregler och verksamhet. Sjätte AP-fonden, nischfond, med fokus på högavkastande onoterade aktier

- **Sjätte AP-fonden konsolideras in i Andra AP-fonden:**
  - En större och bredare fond med många olika tillgångsslag ger många fördelar (likviditetsförvaltning och valutariskhantering) och vissa stordriftsfördelar vilket ökar kostnadseffektiviteten...
  - ... men den konsoliderade fondens uppdrag kommer över tid att leda till att portföljen av onoterade aktier, riskkapitalfonder/sidoinvesteringar minskar. Detta leder sannolikt till att onoterade aktiers andel i buffertsystemet också minskar.

Göteborg

Integrering av Sjätte AP-fonden i systemet och bättre utnyttjande specialistkompetensen: två alternativ

Grund: Två AP-fonder av väldigt olika karaktär: mål/placeringsregler och verksamhet. Sjätte AP-fonden, nischfond, med fokus på högavkastande onoterade aktier

- **Sjätte AP-fonden, består och integreras i buffertfondssystemet**
  - Sjätte AP-fondens specialistkompetens (onoterade aktier, riskkapitalfonder/sidoinvesteringar) tillvaratas och ställs till förfogande till övriga AP-fonder och de onoterade aktiernas andel i buffertsystemet består.
  - ... men fördelarna med att vara del av en större, bredare fond tillvaratas inte. För att motverka detta föreslås att kravet på valutasäkring slopas och att fonden ges lånerätt i Riksgälden.

Stockholm

Ökad kostnadseffektivitet och tillvaratagande av kompetenssynergier: två alternativ

Grund: Tre stockholmsbaserade buffertfonder med stora likheter (mål/placeringsregler, likartad tillgångsallokering, en rad samägda investeringar, etc) och uppenbara skalfördelar.

- En av fonderna avvecklas och dess verksamhet och kapital förs över till (en eller) två av de kvarvarande stockholmsfonderna.
  - Stor potential till effektiv, rationell och ändamålsenlig förvaltning av kapitalet och på sikt högre nettoavkastning.
  - ... samtidigt är det en komplex process, med avsevärda direkta kostnader och betydande risker – som måste omhändertas - för att inte riskera förlorad avkastning under genomförandet.

Stockholm

Ökad kostnadseffektivitet och tillvaratagande av kompetenssynergier: två alternativ

Grund: Tre stockholmsbaserade buffertfonder med stora likheter (mål/placeringsregler, likartad tillgångsallokering, en rad samägda investeringar, etc) och uppenbara skalfördelar.

- **Ökad samverkan inom befintlig organisationsstruktur**
  - För att i möjligaste mån utnyttja stordriftsfördelarna ska stockholmsfonderna samlokaliseras och samverka med varandra när det gäller stödfunktioner av administrativ art. Samarbetet bör också utökas på områden närmare förvaltningen, utan att fondernas oberoende äventyras. På så sätt ökas kostnadseffektiviteten, till lägre risk än i konsolideringsalternativet.
  - ...men stordriftsfördelar inom kapitalförvaltningen tas inte tillvara.

Mer fokuserade och effektiva styrelser

En precisering av det lagstadgade kompetenskravet för styrelseledamöter

- Prioriterade kompetensområden: kapitalförvaltning, finansiell ekonomi, makroekonomi, illikvida tillgångar, hållbarhet, ledarskap, ägarstyrning, pensionssystem och offentlig förvaltning.

Förändrat antal ledamöter i AP-fondernas styrelser

- AP-fondstyrelserna ska bestå av högst sju ledamöter.

Nomineringsrätten - kvar, men bantad

- Av styrelseledamöterna i Första-Fjärde AP-fonderna nomineras *en* för varje fond av organisationer som företräder arbetstagarintresset och *en* för varje fond av organisationer som företräder arbetsgivarintresset.

Ökad transparens och insyn: tydligare redovisning av illikvida tillgångar

Utvecklade krav på redovisning och rapportering av AP-fondernas illikvida tillgångar

- I sina årsredovisningar bör Första-Fjärde AP-fonderna presentera periodiserade kostnader för förvaltningsavgifter kopplade till extern fondförvaltning av investeringar i illikvida tillgångar.
- Vid kostnader kopplade till förvaltningsavgift till externa fondförvaltare, bör även kostnader till underliggande externa fondförvaltare i partnerskapsstrukturer redovisas.

Ökad transparens och insyn: tydligare redovisning av illikvida tillgångar

Utvecklade krav på redovisning och rapportering av AP-fondernas illikvida tillgångar

- AP-fonderna bör verka för ökad transparens vad gäller fondförvaltares rapportering av prestationsbaserad ersättning hänförlig till investeringar i fondstrukturer som investerar i illikvida innehav och i förlängningen ge information om omfattningen av denna ersättning i årsredovisningen.
- Första-Fjärde AP-fonderna bör upprätta en separat ägarstyrningspolicy för illikvida tillgångar (särskilt fokus på större onoterade fastighetstillgångar).

Effektivare och förenklad administration

Elektronisk underskrift

Fonderna ges möjlighet att använda avancerad elektronisk underskrift vilket, på marginalen, ger lägre administrativa kostnader.

Sekretess vid anställning av VD i AP-fonderna

... för att få tillgång till en så stor grupp av kvalificerade VD-kandidater som möjligt. Samtidigt säkerställs att så mycket som möjligt av förfarandet förblir öppet och transparent. En rad uppgifter knutna till VD återfinns också i AP-fondernas årsredovisningar.

Översyn av buffertfonderna

Finansmarknadsminister Niklas Wykman
Departementsråd och utredare Tord Gransbo
17 juni 2024

